

แผนพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ปี 2567 -2570

(แผนขับเคลื่อนบัณฑิตศึกษาสู่ผลิตภาพกำลังคนด้านการพัฒนาวิจัยระดับแนวหน้า)

ส่วนงานเจ้าภาพ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คู่ความร่วมมือ: ส่วนงานคณะวิชาที่เปิดหลักสูตรบัณฑิตศึกษาและหลังปริญญา สำนักการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้ สำนักวิจัยและพัฒนา สำนักทรัพยากรการเรียนรู้คุณหญิงหลงฯ ศูนย์รับนักศึกษาและการทดสอบ ศูนย์กิจการนานาชาติและสื่อสารองค์กร อุทยานวิทยาศาสตร์ และสถาบันการศึกษา/วิจัยภายนอก รวมทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน

วิสัยทัศน์ : บัณฑิตศึกษามุ่งสู่ผลิตภาพกำลังคนระดับแนวหน้า

พันธกิจ :

1. กำกับมาตรฐานและส่งเสริมคุณภาพการผลิตกำลังคนบัณฑิตศึกษา
2. ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านวิจัยและนวัตกรรมทางบัณฑิตศึกษา

ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร : การทำงานเป็นทีม

สมรรถนะหลัก : ความสามารถในการสร้างโครงข่ายความร่วมมือในผลิตภาพกำลังคนบัณฑิตศึกษาให้มีคุณภาพด้านการพัฒนาวิจัยและนวัตกรรม ผ่านการบริหารหลักสูตรและการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

บัณฑิตศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการพัฒนามหาวิทยาลัยแบบพลิกโฉมให้เป็นมหาวิทยาลัยมุ่งเน้นกลยุทธ์ด้านหลักสูตรบูรณาการ งานวิจัย และการผลิตกำลังคนเพื่อตอบสนองผู้ใช้บัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยบัณฑิตวิทยาลัย กำหนดยุทธศาสตร์ มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพกำลังคนระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วยกลยุทธ์ 3 ด้าน ได้แก่ **1) สร้างกำลังคน (นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา) เป็นเลิศ** เพื่อให้เป็น scholar และ/หรือ research/development-skilled workforces ผ่านการสนับสนุนแบบเลี้ยงเป่าเพื่อพัฒนากำลังคนในหลักสูตรที่คัดเลือกแล้วว่ามีศักยภาพและผ่านการทำพันธกิจร่วม (engagements) กับภาคส่วนอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรม การพาณิชย์ ชุมชน และสังคม เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อพัฒนางานวิจัยวิทยานิพนธ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของคู่พันธกิจดังกล่าว **2) พัฒนาระบบนิเวศทางบัณฑิตศึกษา** แบบเกื้อกูลประโยชน์ (symbiosis) ระหว่างคู่ความร่วมมือ ผ่านการเชื่อมโยงระบบบัณฑิตศึกษาและระบบวิจัยของมหาวิทยาลัย การบูรณาการหลักสูตร/หลักสูตรกลาง หลักสูตรที่มีการจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ CWIE/WIL การจัดสรรทุนการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา การสร้างนวัตกรรมการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาทักษะเพื่ออนาคตสำหรับกำลังคนเป้าหมายหลังปริญญา ตลอดจนพัฒนาระบบบริหารจัดการบัณฑิตศึกษาเชื่อมโยงการดำเนินงานทั้ง 5 วิทยาเขต สอดคล้องตามนโยบาย PSU System และ **3) ส่งเสริมพลวัตทางบัณฑิตศึกษา** ทั้งพลวัตกำลังคนและระบบนิเวศบัณฑิตศึกษาผ่านกระบวนการ Tele-education, Graduate mobility, Curriculum mobility, และ

Talented faculty mobility เพื่อเป็นการแบ่งปันทรัพยากรร่วมกันของหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

กลยุทธ์ทั้ง 3 ด้าน ต้องได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างกำลังคนบัณฑิตศึกษาตามหลักสูตรของคณะวิชา/วิทยาเขต/หลักสูตรกลาง สร้างผลงานวิจัย/วิชาการ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ประโยชน์จากผลลัพธ์สำคัญก็จะตกอยู่กับคณะวิชา/วิทยาเขตที่เปิดหลักสูตรบัณฑิตศึกษาเอง

ความท้าทาย

การเป็นมหาวิทยาลัยมุ่งเน้นกลยุทธ์ด้านวิจัยชั้นนำของโลก (Global & Frontier Research Strategic Intent Universities) ต้องมีผลงานวิจัย/วิชาการตีพิมพ์และอ้างอิง (publication and citation) ที่มีผลกระทบทางวิชาการสูง ต้องมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในแวดวงวิชาการ มี H-index สูง มีการยอมรับระดับนานาชาติ มีทุนสนับสนุนวิจัยและนวัตกรรม และมีความร่วมมือทางวิชาการระดับนานาชาติ บัณฑิตศึกษา ถือเป็น ลมใต้ปีก ขับเคลื่อนงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ด้วยเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เชื่อมโยงไปถึงสถานภาพมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นกลยุทธ์ด้านวิจัยชั้นนำของโลกได้ ระบบบัณฑิตศึกษาที่ดีต้องประกอบด้วย แรงงานบัณฑิตศึกษา (graduate workforce ได้แก่ นักศึกษา/ผู้เรียน) ที่มีคุณภาพ และสภาพระบบนิเวศแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนากำลังคน ได้แก่ สภาพที่ส่งเสริมผลิตภาพผลงานวิจัย/วิชาการ ประกอบด้วย หลักสูตรและการจัดการศึกษาที่ดี ระบบที่ปรึกษาวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ ระบบทุนอุดหนุนการศึกษา/วิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์และปัจจัยเกื้อหนุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การยกระดับคุณภาพบัณฑิตศึกษาให้ไปถึงชั้นนำของโลกจึงต้องผ่านการคัดเลือกกำลังคนบัณฑิตศึกษาและการพัฒนาระบบนิเวศบัณฑิตศึกษาซึ่งต้องการทรัพยากรและเงินทุนมาก แต่ในปัจจุบันภายหลังจากที่ประเทศถูกคุกคามจากโรคระบาด Covid-19 และภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก นอกจากจะต้องเลือกสรร/เล็งเป้า (focus) บัณฑิตศึกษาที่มีศักยภาพแล้ว มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ยังต้องมี ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนบัณฑิตศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางวิกฤตการณ์และข้อจำกัดของทรัพยากร

ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2559 กำหนดให้มหาวิทยาลัยมีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ตามประกาศมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่อง การกำหนดวิทยาเขตและการจัดตั้งส่วนงานของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2562 บัณฑิตวิทยาลัย เป็นส่วนงานวิชาการกลางมีภาระหน้าที่บริหารหลักสูตรและการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา และหน้าที่อื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย บัณฑิตวิทยาลัย จึงต้องมีบทบาทตอบสนองที่สำคัญในบริบทบัณฑิตศึกษาเพื่อการพัฒนาวิทยาลัยแบบพลิกโฉมระบบการศึกษาไทยตามแนวทาง re-inventing university กรอบกับในปัจจุบัน จำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาลดลงต่อเนื่องเป็นอันมากด้วยเหตุปัจจัยทางโครงสร้างประชากรของประเทศที่มีสัดส่วนของผู้สูงอายุมากขึ้น การพลิกผันทางเทคโนโลยี (Technology disruption) และสภาพเศรษฐกิจตกต่ำ และสงคราม

ทางการค้า ตลอดจนความเหลื่อมล้ำทางสังคม ทำให้ลดแรงจูงใจของบุคคลเข้าสู่บัณฑิตศึกษาในระบบ ดังนั้น แทนที่จะเน้นจำนวนเพียงอย่างเดียว บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ยุทธศาสตร์ มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพกำลังคน และพัฒนาระบบนิเวศบัณฑิตศึกษา

เป้าหมายสูงสุด (Ultimate Goal):

ยกระดับคุณภาพบัณฑิตศึกษาเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สู่การเป็นมหาวิทยาลัยมุ่งเน้น
กลยุทธ์ด้านวิจัยชั้นนำ

เป้าประสงค์และผลลัพธ์ที่สำคัญ (OKR)

Objective (O: เป้าประสงค์): สร้างคุณภาพที่เป็นเลิศในกำลังคนผลผลิต (ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา) ผ่านการบริหารหลักสูตรและการวิจัยร่วมกับคณะวิชา
คู่ความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

Key Results (KR: ผลลัพธ์สำคัญ): ได้แก่ ผลิตภาพกำลังคนระดับบัณฑิตศึกษา มี 2 ผลลัพธ์สำคัญ ดังนี้

KR1 กำลังคนแรงงานที่รู้ลึก รู้จริง (scholar workforce) สามารถผลิตผลงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ตีพิมพ์
เผยแพร่ระดับนานาชาติที่มีผลกระทบทางวิชาการสูงร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา/นักวิจัย

KR2 กำลังคนแรงงานที่มีทักษะการวิจัย/พัฒนา (research/development-skilled workforce) สามารถ
ตอบสนองงานวิจัยและนวัตกรรมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศโดยวิทยานิพนธ์ได้รับการ
ใช้ประโยชน์หรือยอมรับจากภาคผู้ประกอบการ ภาครัฐ สังคม หรือชุมชน